

Зовнішнє незалежне оцінювання 2015 року

з української мови і літератури

Схеми оцінювання відкритих завдань з короткою відповіддю(читання й аналіз тексту «СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ: МІСЦЕ ЗУСТРІЧІ ЗМІНИТИ НЕ МОЖНА») з української мови (поглиблений рівень)

ЗАВДАННЯ 67	ЕТАЛОННА ВІДПОВІДЬ	
<p>Спираючись на текст, укажіть щонайменше три причини, які спонукають людей до спілкування в соціальних мережах.</p>	<p><i>Серед причин, що спонукають людей до спілкування в соціальних мережах, можна виділити такі:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. можливість знайти однокласників і однокурсників, а також колишніх колег, однополчан, родичів, друзів і знайомих, з якими через певні обставини був утрачений зв'язок;</i> <i>2. можливість знайти своє місце в якійсь малій групі й не почуватися самотньо, нереалізовано в умовах сучасного «суперплемені».</i> <i>3. можливість позбавитися ніяковості, легше спілкуватися, контактувати з іншими завдяки тому, що у віртуальному спілкуванні є час на обдумування слів, формулювання думок;</i> <i>4. можливість знайти духовне єднання з іншими, тобто з людьми зі схожими цінностями, інтересами.</i> 	
Бали	Критерії оцінювання	Зауваги
2	<p>Указано щонайменше три прийнятно сформульованих причини, які, на думку автора, спонукають людей до спілкування в соціальних мережах, зокрема такі:</p> <p style="padding-left: 20px;">завдяки сайтам на зразок «Однокласників» можна відновити спілкування з людьми, зв'язок з якими був утрачений;</p> <p style="padding-left: 20px;">спілкуючись у мережі в малих групах, люди не почувуються самотніми й нікому не потрібними;</p> <p style="padding-left: 20px;">віртуальне спілкування надає можливість обдумувати свої слова й краще формулювати власну думку, долати зниклоїсть й почуватися вільно;</p> <p style="padding-left: 20px;">в Інтернеті можна знайти духовно близьких тобі людей, що поділяють твої цінності, викликати інтерес до себе й заслужити повагу.</p>	<p>Виконано щонайменше три умови</p>
1	<p>Указано принаймні <i>дві</i> очевидні причини, які, на думку автора, спонукають людей до спілкування в соціальних мережах.</p> <p>АБО</p> <p>Указано три і більше причин, які спонукають людей до спілкування в соціальних мережах, однак без опори на текст (а з огляду на власний досвід тестованого).</p>	<p>Виконано умову завдання частково</p>
0	<p>Відповідь не надано.</p> <p>АБО</p> <p>Указано лише одну з причини, які, на думку автора, спонукають людей до спілкування в соціальних мережах.</p> <p>АБО</p> <p>Наведено загальні міркування про сучасну людину, яка любить спілкуватися в соціальних мережах, без акценту на причинах.</p> <p>АБО</p> <p>Створено висловлення, мовне оформлення якого не дає можливості зрозуміти думки тестованого.</p>	<p>Відповідь відсутня або виконано одну з умов</p>

ЗАВДАННЯ 68		ЕТАЛОННА ВІДПОВІДЬ
Який історичний процес зумовив утворення сучасного «суперплемені», і чому людина шукає соціального прихистку в малих групах (рядки 19–33)?		<i>Спочатку люди об'єднувалися в групи «своїх» (рід і плем'я), що протистояли «чужим», і знаходили своє місце в їхній соціальній ієрархії, отримуючи від інших емоційну й ділову підтримку. З часом такі об'єднання розширювалися, а ієрархічні взаємини між людьми ускладнювалися. Утворювалися групи людей за спільними цінностями, уподобаннями, родом занять, що допомагало їх членам знайти своє місце в соціумі. З настанням же епохи глобалізації людство перетворилося на багатомільйонне суперплем'я, позбавлене переваг життя людей у малих групах. Тому сьогодні людина шукає подоби малих об'єднань і знаходить відповіді на ці свої запити в соціальних мережах.</i>
Бали	Критерії оцінювання	Зауваги
2	Указано, що історичний процес поступового об'єднання людей у малі групи за ознакою «свої», за спільними цінностями, родом занять тощо завершився через глобалізацію сучасного життя утворенням сучасного «суперплемені». Пояснено, що людина шукає сьогодні соціального прихистку в малих групах тому, що завдяки входженню в ці групи вона визначає своє місце в соціумі, не відчувається самотньою й виявляється потрібною іншим. У багатомільйонному «суперплемені» людина позбавлена цих переваг малих груп, тому й задовольняє свої запити, спілкуючись у віртуальних спільнотах мережі Інтернет.	Виконано обидві умови
1	Указано, що процес поступового об'єднання людей в різного роду спільноти (у групи за ознакою «свої», за спільними цінностями, родом занять тощо) через глобалізацію сучасного життя завершився утворенням сучасного «суперплемені», але НЕ надано належного пояснення того, чому сучасна людина шукає соціального прихистку в малих групах. АБО Надано належне пояснення того, чому сучасна людина шукає соціального прихистку в малих групах, але НЕ вказано, який історичний процес зумовив утворення сучасного «суперплемені» або надано неприйнятне тлумачення причини утворення сучасного «суперплемені».	Виконано одну з умов
0	Відповідь не надана. АБО Невправно витлумачено причину утворення сучасного «суперплемені», а також не надано задовільного пояснення того, чому сучасна людина шукає соціального прихистку в малих групах. АБО Запропоновано загальні міркування про сучасну цивілізацію без чіткого акценту на тому, про що запитувалося в завданні. АБО Створено висловлення, мовне оформлення якого не дає можливості зрозуміти думки тестованого.	Відповідь відсутня або є неприйнятною

ЗАВДАННЯ 69		ЕТАЛОННА ВІДПОВІДЬ
<p>На основі зіставлення інформації з двох абзаців (рядки 34–49) поясніть, про які два боки однієї медалі пише автор. Викладіть свою думку двома-чотирма реченнями.</p>		<p><i>Двома боками однієї медалі автор називає плюси й мінуси спілкування людей в соціальних мережах. Позитивним аспектом є, на думку А. Бажал, можливість спілкуватися з тими, хто знав тебе іншим, і дістати від них схвальний відгук про ті добрі зміни, які відбулися з тобою. Зворотним, негативним аспектом зустрічі зі старими знайомими в мережі Інтернет автор вважає спокусу й технічну можливість імітації свого успішного життя, унаслідок чого контакт у мережі перетворюється на «спілкування з віртуальними проєкціями реальних людей».</i></p>
Бали	Критерії оцінювання	Зауваги
2	<p>Указано, що двома боками однієї медалі автор називає плюси й мінуси спілкування людей в соціальних мережах. Пояснено, що позитивним у цьому спілкуванні автор вважає можливість дістати в тих, хто знав тебе іншим, схвального відгуку про зміни, які відбулися з тобою, тоді як негативним, на його погляд, є перетворення контактів в Інтернеті на «спілкування з віртуальними проєкціями реальних людей», наприклад, можливість імітації свого успішного життя.</p>	<p>Умову завдання виконано повністю</p>
1	<p>Указано, що двома боками однієї медалі автор називає плюси й мінуси спілкування людей в соціальних мережах, але НЕ пояснено, що саме автор вважає позитивним у віртуальному спілкуванні, а що негативним. АБО Пояснено, що саме автор вважає позитивним у віртуальному спілкуванні, а що негативним, але не визначено, що автор називає двома боками однієї медалі. АБО Не надано вправної відповіді, але її загальний зміст свідчить про розуміння тестованим матеріалу тексту, який актуалізується питанням.</p>	<p>Не надано вичерпної відповіді на завдання</p>
0	<p>Відповідь не надано. АБО Не надано належної відповіді на питання, про які два боки однієї медалі пише автор, а також про те, що саме автор вважає позитивним у віртуальному спілкуванні, а що негативним. АБО Створено висловлення, мовне оформлення якого не дає можливості зрозуміти думки тестованого.</p>	<p>Завдання не виконано або надано неприйнятну відповідь</p>

ЗАВДАННЯ 70		ЕТАЛОННА ВІДПОВІДЬ
<p>Поясніть назву «Спілкування з віртуальними проєкціями реальних людей» (рядки 47, 48). Запишіть свої міркування у вигляді мікротексту (20–30 слів).</p>		<p><i>Дуже часто користувачі з різних причин намагаються «прикрасити» реальність свого життя (виставляють найкращі фотографії, пишуть лише про успіхи тощо), тобто формують певні віртуальні (вигадані) образи самих себе, але кращих, також створюють поліпшені проєкції себе, примушуючи співрозмовників вірити, що це і є реальність, правда. У ситуації, коли ми не знаємо людину особисто, не відчуваємо «живого духу», що можливо лише в реальності, то дійсно спілкуємося ніби з віртуальними проєкціями реальних людей.</i></p>
Бали	Критерії оцінювання	Зауваги
2	<p>Створено цілісний мікротекст зі зрозумілою структурою (виділено тематичне речення (тему) або означено проблему, яка далі обговорюється, міркування доведено до логічного завершення), у якому пояснено основні змістові складні елементи вихідної фрази (<i>віртуальний, проєкція</i>) з опорою на матеріали тексту.</p> <p>Також виснувано, як треба розуміти загальний зміст аналізованої фрази (<i>у соціальних мережах спілкування часто опосередковане штучно сконструйованими самими учасниками образами самих себе</i>).</p>	<p>Дотримано структури мікротексту й пояснено зміст фрази</p>
1	<p>Створено мікротекст, який задовольняє всім умовам до мікротекстів (вступ, розгортання думки, кінцівка), але зміст фрази, запропонованої для інтерпретації, витлумачено неясно, обтічно, без акценту на важливих змістових елементах, без опори на текстовий матеріал.</p> <p>АБО</p> <p>Пояснено зміст фрази зрозуміло й точно з опорою на текстовий матеріал, однак характер оформлення інформації не становить закінченого мікротексту, а має лише певні його ознаки.</p> <p>АБО</p> <p>Створено висловлення, яке має лише деякі ознаки мікротексту, з частково задовільним тлумаченням змісту фрази, яке не прояснює всіх її основних змістових елементів.</p>	<p>Виконано одну з умов або обидві частково</p>
0	<p>Створено висловлення, яке за формою мало подібне до завершеного мікротексту, а за змістом не є задовільним поясненням змісту фрази, яку треба було інтерпретувати.</p> <p>АБО</p> <p>Створено мікротекст, у якому пояснюється інша думка, ніж та, що заявлена у фразі, поданій для інтерпретації.</p> <p>АБО</p> <p>Відповіді не надано.</p> <p>АБО</p> <p>Створено висловлення, мовне оформлення якого не дає можливості зрозуміти думки тестованого.</p>	<p>Завдання не виконано або надано неприйнятну відповідь</p>

ЗАВДАННЯ 71	ЕТАЛОННА ВІДПОВІДЬ	
<p>Визначте ставлення автора публікації (позитивне, стримане, нейтральне, до спілкування людей у соціальних мережах. Запишіть щонайменше одну цитату з тексту, яка підтвердить Вашу відповідь.</p>	<p><i>Автор до спілкування людей у соціальних мережах ставиться хоч і децю скептично, але водночас і позитивно. Скепсис автора пов'язаний із тим, що люди часто використовують соціальні мережі як спосіб приховати справжній стан речей, намагаючись «постати у вигіднішому світлі», ніж вони є насправді. А позитивне ставлення автора до комунікації в соціальних мережах мотивоване тим, що в такий спосіб, на його думку, можна поновити втрачені зв'язки, знайти нових друзів, однодумців, реалізувати себе, а це надзвичайно важливо, адже «у сучасному багатомільйонному «суперплемені» привернути до себе увагу, одержати відповідь на заклик, дістатися вершини соціальної піраміди дуже й дуже непросто». Виразно позитивний погляд на віртуальне спілкування автор показує в останньому абзаці, де розповідає про власний досвід.</i></p>	
Бали	Критерії оцінювання	Зауваги
2	<p>Чітко визначено характер ставлення автора до спілкування людей у соціальних мережах (названо одну або кілька характеристик) і до однієї характеристики наведено щонайменше одну цитату, яка цілком підтверджує виправданість такої оцінки тестованим авторового ставлення, або кілька відповідних цитат до кількох характеристик.</p>	<p>Виконано обидві умови</p>
1	<p>Нечітко визначено характер ставлення автора до спілкування людей у соціальних мережах, однак наведена (щонайменше одна) цитата вказує на те, що тестований ясно розуміє авторове ставлення, про яке не зумів зрозуміло висловитися.</p> <p>АБО</p> <p>Визначено кілька характеристик того, як автор ставиться до спілкування в соціальних мережах, які відповідають змісту тексту, однак запропонована цитата (цитати) не є цілком задовільною (задовільними) для підтвердження цих характеристик.</p> <p>АБО</p> <p>Визначено чітко характер ставлення автора до спілкування людей у соціальних мережах, однак цитата не підтверджує цієї оцінки, хоча й могла б бути цілком задовільною, якби тестований указав на іншу характеристику.</p>	<p>Виконано одну з умов завдання або частково кожному</p>
0	<p>Наведено цілий перелік характеристик авторового ставлення до комунікації в соціальних мережах, однак у переліку виразно простежується його випадковість (наприклад, названо серед правильних характеристик і такі, які абсолютно не підтверджуються текстовим матеріалом), при цьому не наведено жодної задовільної цитати або наведено цитату (цитати), які не підтверджують осмисленість вибору тестованим її як ілюстрації до переліку характеристик.</p> <p>АБО</p> <p>Названо таку характеристику ставлення автора тексту до спілкування в соціальних мережах, яка не відповідає дійсності тексту й не може бути обґрунтована певною цитатою без спотворення істинного змісту відповідної цитати в контексті.</p> <p>АБО</p> <p>Відповіді не надано.</p> <p>АБО</p> <p>Створено висловлення, мовне оформлення якого не дає можливості зрозуміти думки тестованого.</p>	<p>Відповідь відсутня або є неприйнятною</p>

ЗАВДАННЯ 72		ЕТАЛОННА ВІДПОВІДЬ
Людині важливо усвідомлювати свою причетність до певної соціальної спільноти. Випишіть з тексту щонайменше два аргументи на користь цієї думки.		<p>1. У групі людина здобувала схвалення, співчуття, підтримку, відчувала свою значущість, виборюючи вищий статус і посідаючи певне місце в соціальній ієрархії.</p> <p>2. Причетність до поважної спільноти осявала ореолом слави кожного її члена, надавала йому певних переваг.</p>
Бали	Критерії оцінювання	Зауваги
2	<p>Наведено щонайменше два аргументи (із рядків тексту 14-33), які підтверджують запропоновану в завданні тезу, зокрема виразно акцентуючи на тому, що соціальні зв'язки для людини були й залишаються дуже важливими як із духовних, так і з практичних причин.</p> <p>АБО</p> <p>Наведено два задовільні аргументи до визначеної тези, а поряд із ними запропоновані випадкові висловлення, що не можуть бути кваліфіковані як аргументація.</p>	Виконано умову повністю
1	<p>Наведено один якісний аргумент для підтвердження тези, поданої в завданні.</p> <p>АБО</p> <p>Наведено щонайменше два аргументи, які лише частково підтверджують запропоновану тезу.</p> <p>АБО</p> <p>Наведено один частково якісний аргумент для підтвердження тези, а декілька інших – є сумнівними.</p>	Виконано одну з умов
0	<p>Наведено два випадкові висловлення з тексту, які ніяк не підтверджують тезу.</p> <p>АБО</p> <p>Відповіді не надано.</p> <p>АБО</p> <p>Створено висловлення, мовне оформлення якого не дає можливості зрозуміти думки тестованого.</p>	Відповідь відсутня або є неприйнятною

ЗАВДАННЯ 73	ЕТАЛОННА ВІДПОВІДЬ	
<p>Чи визнаєте Ви доречною авторську аналогію між любов'ю людства до сюжету «Попелюшки» й зацікавленістю сучасної людини в інтернет-спілкуванні? Поясніть чому.</p>	<p><i>На мою думку, ця аналогія цілком виправдана. Як відомо, до Попелюшки було децю упереджене ставлення з боку соціуму (мачуха, її доньки), аж поки дівчина не перетворилася на чарівну красуню-принцесу. Так і в реальному житті: дуже часто людину на певному етапі недооцінюють (як і Попелюшку), аж поки вона не проявить себе в чомусь. Поки не було інтернет-комунікації, людині-«Попелюшці» було майже неможливо повідомити іншим (тим, хто до неї ставився упереджено), що вона пережила метаморфозу, досягнувши успіху в чомусь. Із появою соціальних мереж у кожній «Попелюшки» з'явилася можливість донести свою радість до інших, у результаті чого в кожного, хто побачив такі перетворення, у серці могла відродитися віра в те, що казкові перетворення – це зовсім не вигадка. Тому-то люди й поспішають в соціальні мережі, щоб ще раз переконатися, що казкові перетворення – дійсність.</i></p>	
Бали	Критерії оцінювання	Зауваги
<p>2</p>	<p>Надано чітку відповідь на запитання про доречність авторської аналогії між любов'ю людства до сюжету «Попелюшки» й зацікавленістю сучасної людини в інтернет-спілкуванні (<i>аналогія доречна, лише частково доречна, частково доречна й частково недоречна, недоречна</i>). Надана відповідь пояснена чіткими належними міркуваннями (запропоновано аргументи, чому відповідна аналогія є доречною, частково доречною, недоречною, означено певні моменти аналогічності чи неаналогічності, зроблено висновок).</p>	<p>Виконано обидві умови</p>
<p>1</p>	<p>Не надано чіткої відповіді на запитання про доречність авторської аналогії між любов'ю людства до сюжету «Попелюшки» й зацікавленістю сучасної людини в інтернет-спілкуванні (<i>аналогія доречна, лише частково доречна, частково доречна й частково недоречна, недоречна</i>), однак запропоновано пояснення, яке чітко дає зрозуміти позицію тестованого. АБО Надано чітку відповідь на запитання, однак пояснення лише частково розкриває позицію тестованого, засвідчуючи його невпевненість в обраній позиції або лише часткове розуміння ним змісту тексту. АБО Надано чітку відповідь на запитання, однак пояснення запропоновано для іншого варіанта відповіді.</p>	<p>Виконано одну з умов</p>
<p>0</p>	<p>Лише надано відповідь на запитання про доречність авторської аналогії між любов'ю людства до сюжету «Попелюшки» й зацікавленістю сучасної людини в інтернет-спілкуванні (<i>аналогія доречна, лише частково доречна, частково доречна й частково недоречна, недоречна</i>) й ніяк не пояснено цієї позиції. АБО Надано відповідь на запитання, однак далі наведено випадкові міркування стосовно образу Попелюшки, аморальності сучасних людей, які женуться за матеріальними цінностями (на зразок «усі хочуть вийти заміж за принца») або інших питань, які жодним чином не допомагають прояснити вибір тестованого. АБО Відповіді не надано. АБО Створено висловлення, мовне оформлення якого не дає можливості зрозуміти думки тестованого.</p>	<p>Відповідь відсутня або є неприйнятною</p>

ЗАВДАННЯ 74	ЕТАЛОННА ВІДПОВІДЬ	
<p>Спираючись на текст і власний досвід, визначте й схарактеризуйте щонайменше три загрози для користувачів соціальних мереж. Запишіть свої міркування у вигляді тез.</p>	<p><i>Серед основних загроз, на які може наразитися користувач соціальних мереж, можна виділити такі:</i></p> <p>1) <i>формування в особи викривленого уявлення про якусь людину через довіру до її «віртуальних проєкцій самої себе» (людина на підставі інформації, наявної в Інтернеті, може неправильно уявляти собі іншу особу й унаслідок цього наражати себе на різноманітні ризики);</i></p> <p>2) <i>повернення до кола спілкування осіб із минулого, спогади про яких чи комунікація з якими є неприємними («персонаж» із минулого може допікати людині, спамлячи її сторінку, нагадуючи таємні неприємні сторінки колишнього життя прилюдно тощо);</i></p> <p>3) <i>утрата особою ілюзій стосовно деяких дорогих колись серцю людей, які, як з'ясовується, ніколи не вважали цю особу близькою собі (людина може зазнати психічної травми, довідавшись, що хтось, кого вона, наприклад, любила, навіть не вважав її знайомою);</i></p> <p>4) <i>звикання до віртуальної комунікації й заміна нею реального, живого спілкування (людина через посередництво техніки відвикне від справжніх емоцій, від щирості й простоти і водночас складності й непередбачуваності живого спілкування, унаслідок чого позбудеться важливих життєвих навичок).</i></p>	
Бали	Критерії оцінювання	Зауваги
2	<p>Запропоновано в тезовий спосіб оформлену інформацію про щонайменше три загрози комунікації в соціальних мережах із задовільною характеристикою кожної позиції.</p> <p>АБО</p> <p>Запропоновано інформацію про більше ніж три загрози спілкування в соціальних мережах із їх характеристиками, яка оформлена лише частково тезово.</p>	<p>Виконано обидві умови (визначено й схарактеризовано загрози та оформлено інформацію у вигляді тез)</p>
1	<p>Надано не тезово оформлену інформацію про щонайменше три загрози комунікації в соціальних мережах, які лише частково (не всі) схарактеризовані.</p> <p>АБО</p> <p>Надано тезово оформлену інформацію про менше ніж три загрози комунікації в соціальних мережах з опорою на текст, при цьому кожна теза містить характеристичний елемент.</p> <p>АБО</p> <p>Надано інформацію про 1-2 загрози спілкування в соціальних мережах, яку оформлено в спосіб, що лише частково нагадує тези, а характеристики є нечіткими.</p> <p>АБО</p> <p>Визначено три дійсно типові загрози комунікації в соціальних мережах, інформація про які жодною мірою не актуалізована в тексті.</p>	<p>Виконано одну з умов або лише частково обидві</p>
0	<p>Запропоновано загальні міркування про шкоду інформаційних технологій, Інтернету, соціальних мереж, у тому числі про загрози з їх боку, без жодної уваги до змісту тексту, а також не дотримано принципу тезової подачі інформації.</p> <p>АБО</p> <p>Запропоновано тезово оформлену випадкову рефлексію про загрози сучасного світу без акценту на соціальній мережевій комунікації.</p> <p>АБО</p> <p>Відповіді не надано.</p> <p>АБО</p> <p>Створено висловлення, мовне оформлення якого не дає можливості зрозуміти думки тестованого.</p>	<p>Відповідь відсутня або є неприйнятною</p>